

Talouzlama iski – miksi turvallisuuteen kannattaa panostaa

Perusturvajohtaja Terttu Nordman

26.1.2010

Talouseläminen iski – miksi turvallisuuteen kannattaa panostaa

- Suomalainen lama alkaa pikkuhiljaa konkretisoitua, irtisanomiset ja lomautukset ovat otsikoissa päivittäin.
- Lamaleikkuri leikkaa jo nyt hyvinvointivaltion palveluja.
- Turvallisuus vaihtuu epävarmuuteen.
- Turvallisuus on sellaisessa asemassa, että se kärsii aina:
 - kun menee hyvin, ei ole aikaa toimia turvallisesti
 - kun menee huonosti, ei ole varaa panostaa turvallisuuteen

- Turvallisuudesta vastaavat ihmiset toimivat usein tehtävissään oman toimen ohella.
- Laman myötä turvallisuus järkkyy.
- Mitä opittavaa 90-luvun lamasta:
 - perheiden hajoaminen
 - terveysriskit: väsyminen, uupuminen, sairastuminen
 - työttömyys, syrjäytyminen, tarpeettomuus, osattomuus
 - yksinäisyys, juurettomuus
 - rikollisuus, väkivalta- ja päihdeongelmat
 - mielivallan uhka

- Yhteiskunnassa ja kuntataloudessa isot muutokset
- Lainsäädäntö muuttuu.
- Ollaan saattelemassa 90-luvun lama-ajan lapset juuri nyt työelämään!
- Tieto ja tiedottaminen ovat muuttuneet 20 vuodessa.
- Miten selviämme?

Sosiaali- ja terveystoimi turvallisuussuunnitteluprosessissa

- Perusturvalla on keskeinen osuus paikallisen turvallisuuden suunnittelussa
- Muutosprosessi
 - 2009 Porin perusturva
 - 2010 Pori-Noormarkku –kuntaliitos
 - 2010 Pori, Pomarkku, Merikarvia, Luvia ja Ulvila -yhteistoiminta-alue
- Yta-alueella 78 erilaista turvallisuus- ja poikkeusolojen suunnitelmaa
- Porin KV hyväksyi Porin kaupungin turvallisuussuunnitelman vuosille 2009-2012 marraskuussa 2009 siten, että yta-alue liitetään siihen myöhemmin.

Porin perusturvan yhteistoiminta-alueen oma turvallisuussuunnitelma

- Laaja suunnittelu- ja muutosprosessi
- Terveysten, hyvinvoinnin ja turvallisuuden yhteistyöryhmä
 - tehtävänä turvallisuussuunnitelmien kokoaminen ja päivittäminen sekä yta-alueen turvallisuussuunnitelman laatiminen
 - eritelty: valmiussuunnitelma, pelastussuunnitelma, riskienhallinnan ja paikallisen turvallisuussuunnittelun väliset suhteet

Terve Kunta –verkosto ja Terveys 2015 –kansanterveys- ohjelma

- Porin kaupunki on ollut erittäin aktiivinen toimija Terve Kunta –verkostossa.
- Porin Terveys 2015 –kansanterveysohjelman mittareita, tavoitteita ja toimenpiteitä on soveltuvien osin otettu osiksi Porin kaupungin turvallisuussuunnitelmaa 2009-2012.
- Porin Terve Kunta –suunnitelmaa ollaan parhaillaan päivittämässä.

Suurimmat turvallisuushaasteet / Perusturva

Tapaturmat

- Ihmisiä kuolee ja loukkaantuu eniten tapaturmissa.
- Turvallisuussuunnitelman tavoitteena on tapaturmien väheneminen 10 %:lla kuluvan valtuustokauden aikana.
- Turvallisuussuunnitelman 6. kohdan mukaisesti tapaturmien vähentämisen osalta toteuttamisvastuussa on perusturvakeskuksen terveyspalvelujen, Terve kaupunki 2015 – verkoston, Satakunnan pelastuslaitoksen, SPR:n ja muiden toimijoiden verkosto, joka muodostetaan alkuvuodesta 2010.

- Tapaturmien torjunta on ollut keskeinen osa myös Porin Terve Kunta –ohjelmaa ja Porin terveystakeskus on ollut valtakunnallinen edelläkävijä vanhusten kaatumisonnettomuuksien vähentämisessä.

(Iäkkäiden kaatumistapaturmien ehkäisy, randomoitu interventio Satakunnassa, Sirkka-Liisa Kivelä)

Päihdehaitat

- Päihdehaitat ovat suuri yhteiskunnallinen turvallisuusriski, koska ne ovat hyvin usein myös taustatekijänä mm. väkivalta-rikollisuudessa, tapaturmissa ja syrjäytymisessä.
- Vuosi sitten Helsingissä pidetyssä turvallisuusseminaarissa Porin edustajat kiinnostuivat erityisesti PAKKA-hankkeen (paikallinen alkoholipolitiikka) esittelystä. Vastaavan tyyppinen PAKKA-hanke on käynnistynyt Porissa vuoden 2009 aikana.

- Päihdetyön organisoinnissa on tapahtunut suuri muutos, Satakunnan sairaanhoitopiirin alueen kunnissa päihde- ja mielenterveystyö on yhdistetty psykososiaaliseksi työksi.
- Yhteisessä päivystyksessä työskentelee päihdehoitajat

Väkivalta

- Väkivaltarikollisuus ja läheisväkivalta olivat turvallisuussuunnittelun suurimpina haasteina Porissa jo vuonna 2000.
- Läheisväkivallan määrä on koko ajan kasvanut 2000-luvulla.
- Läheisväkivalta on erityisen vakava ongelma silloin, kun se kohdistuu lapsiin ja nuoriin.
- Porin kaupungin talousarvioon 2009 lisättiin tähän tarkoitukseen 10 vakanssia lapsiin ja nuoriin kohdistuvaan työhön.

- Porissa on toiminut jo usean vuoden ajan laaja läheisväkivallan vähentämiseen tähtäävä verkosto.
- Yhtenä turvallisuussuunnitelman keskeisistä hankkeista on väkivaltatyöryhmän perustaminen.
- Väkivaltatyöryhmätoimintaa ollaan kehittämässä koko yta-alueella.

Lasta Iyömätön Satakunta

- Satakunnan poliisilaitos on saanut oikeusministeriön vuoden 2009 rikosentorjuntamäärärahoista avustuksen Lasta Iyömätön Satakunta –hankkeelle.
- Hankkeen tulee esittelemään myöhemmin tässä seminaarissa apulaispoliisipäällikkö Jussi Högman Satakunnan poliisilaitokselta.

Syrjäytyminen

- Syrjäytyminen on hyvin laaja ja monitahoinen ongelmakenttä.
- Pahimmillaan sen kehitys alkaa jo ennen ihmisen syntymää.
- Vanhusten syrjäytyminen on jokapäiväisenä puheenaiheena.

- Syrjäytymisen ehkäiseminen on haasteellista myös poikkihallinnollisen ja yhteiskunnallisen verkostoitumisen kannalta, koska toimijatahoja on eri tasoilla erittäin paljon.
- Porin ja sen ympäristön painolastina on ollut vuosikymmenten massatyöttömyys (27 % 1990-luvulla), jonka jäljet näkyvät vieläkin.
- Pitkäaikaisasunnottomuutta on vähemmän kuin muissa isoissa kaupungeissa, koska asuntotilanne on kohtuullisen hyvä.
- Monien ongelmiaisten asuttaminen edellyttää tuettua asumista.
- Monille pitkäaikaistyöttömille ei voida osoittaa työllistämistoimenpiteitä ennen kuin elämänhallinta on kunnossa.

Turvallisuuteen kannattaa
panostaa -
laman aikanakin!

Kiitos!